

Tisztelt Alkotmánybíróság!
hianypotlas@mkab.hu

Ügyszám: IV/1983-1/2023

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: 1V/1983-2/2023		
Érkezett: 2023 OKT 31.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 0	Kezelőiroda: [signature]

Fenti, általam 2023. október 1 napján kézhez vett felhívásukra alkotmányjogi panaszomat az alábbiak szerint, kiegészítetten, egységes szerkezetben tartom fenn:

elsőfokú ítélet száma a Kecskeméti Járásbíróságon: 49.B.56/2015/1489.
másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék ítéletének sorszáma: 2.Bf.343/2022/52.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[redacted] indítványozó ([redacted])
[redacted]
[redacted]

alkotmányjogi panaszt terjeszték elő és kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot,

hogy a [redacted] és társai ellen folyt büntetőügyben a Kecskeméti Járásbíróság elsőfokon meghozott 49.B.56/2015/1489 sorszámú ítélete, továbbá ugyanebben az ügyben a fellebbezési eljárásban a Kecskeméti Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.343/2022/52. sorszámú jogerős ítélete Alaptörvénybe ütközését állapítsa meg, és kérem, hogy az említett ítéleteket Alaptörvénybe ütközésük miatt semmisítse meg, tekintettel arra, hogy az eljáró bíróságok támadott ítélete az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését (részleghajlás nélküli és ésszerű időben való ügyintézéshez való jog), az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdését (védelemhez való jog), továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, (tisztességes eljáráshoz fűződő jog), illetve az Alaptörvény XXVIII. cikk 7) bekezdését (jogorvoslathoz való jog) sérti.

A T. Alkotmánybíróság hatásköre az Abtv. 27. § (1) bekezdésére és az Alaptörvény 24. § rendelkezésein alapszik. Nevem nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

A jogsérelem terhemre a másodfokú bíróság jogerőre emelkedésével bekövetkezett, mivel ekkor az alkalmazott büntetőjogi szankciók végrehajtandóvá váltak.

Kérem jelen alkotmánybírósági panasz elbírálásáig a T. Alkotmánybíróságot, hogy hívja fel a bíróságot a Kecskeméti Törvényszék 2.Bf.343/2022/52. sorszámú jogerős ítéletének végrehajtása felfüggesztésére, ennek hiányában azt maga függessze fel.

Jelenleg még szabadlábon vagyok, velem szemben a szabadságvesztés végrehajtása el lett rendelve, halasztási kérelmemre tekintettel – ellenkező intézkedésig – a végrehajtás megkezdésének függőben tartására az elsőfokú bíróság bírója intézkedett. Feleségem tartósan beteg gyermekünk jogán gyesen van, két gyermekünk van, én vagyok a család pénzügyi fenntartója. Munkahelyem van, fizetésből élünk. A szabadságvesztés végrehajtása súlyos, helyrehozhatatlan sérelemmel járna, egyrészt mivel családom megélhetése ellehetetlenülne, másrészt munkahelyemet elveszteném, harmadrészt a szabadságvesztés büntetésnek az alkotmánybírósági panaszom elbírálásáig terjedő időben való megkezdésével igazságtalanul, adott esetben, azaz sikeres panasz esetén a jogerős ítélet későbbi megsemmisítése ellenére kéne túlszűfolttság mellett, embertelen körülmények között megkezdenem, illetve ott hosszú időt töltenem.

A másodfokú ítéletet védőm elektronikus úton 2023. május 13. napján töltötte le, és még aznap továbbította részemre e-mail útján, így annak tartalmáról még 2023. május 13. napján tudomást szereztem.

Az ügyben felülvizsgálat nincs folyamatban, illet mindedig nem kezdeményeztem.

Rövid történeti tényállás:

A NAV DARBI, mint nyomozó hatóság [REDACTED] és társai ellen indított büntetőeljárásban 2012. júniusában velem szemben önálló tettesként elkövetett 9 rendbeli közokirathamisítás miatt gyanúsítást közölt, majd e gyanúsítást a 2014. évben bünszervezetben számos, bünszervezetben önálló tettesként és részesként is elkövetett közokirathamisítás, költségvetési csalás és sikkasztás miatt kiegészítette. Az ügyben a Kecskeméti Városi Ügyészség emelt vádat a Kecskeméti Városi Bíróságon.

Az elsőfokú ítéletet a Kecskeméti Járásbíróság 2021. év nyarán tárgyaláson kívül hozta és védőmnek azt indoklással ellátott formában a 2021. év decemberében kézbesítette. Az elsőfokú bíróság velem szemben bünszervezeti elkövetőként – fegyház fokozatban – 3 év 6 hónap börtönbüntetést, pénzbüntetést, továbbá intézkedésként ügyvédi foglalkozástól eltiltást, közügyektől eltiltást, illetve vagyonelkobzást rendelt el.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet – az elsőfokú ítélet óta eltelt időmúlásra tekintettel – csekély mértékben megváltoztatta, így a kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönre enyhítette, mértékét 3 évre szállította le.

A másodfokú határozat annak kihirdetésével, azaz 2023. március 1. napján emelkedett jogerőre, kézbesítésre védőmnek elektronikus úton 2023. május 13. napján került.

Alapjogi sérelmek:

1. Tisztességes eljáráshoz fűződő jogom, így az ésszerű határidőben való elbírálás követelménye sérült, hogy a velem szemben indult büntetőeljárás – rajtam kívüli okokból eddig csaknem 11 évig tartott, ebből 8 év bírósági ügyszakban telt. A bíróság előtti ügyszakban a vádirat benyújtásától csaknem egy év telt el az érdemi tárgyalásig, az ügyben több alkalommal is hosszú hónapok teltek el két tárgyalás között. Az ügyben bekövetkező tanácsváltás miatt közel 2 éves időtartamban semmilyen tárgyalás nem volt, bizonyítási cselekmény sem történt. Maga a vádlottak nagy száma az eljárás elhúzódására nem szolgálhatott, figyelemmel arra is, hogy az ügyben a bíróság szakértői bizonyítást nem folytatott le, a felajánlott szakértői bizonyítást kivétel nélkül elutasította, ennél fogva az elsőfokú bíróság előtt nem történt más, mint iratismertetés, vádlottak és a tanúk kihallgatása, több mint 6 éven keresztül.

Indokolatlan, és alapos eljárási ok nincs rá, hogy a vádlottak – kiknek száma a tárgyalási szakaszra jelentősen lecsökkent - kihallgatása (akik közül sokan vallomástételi jogukkal a bíróság előtt nem is éltek, csak korábbi vallomásaikat tartották fenn), illetve a tanúk kihallgatása 7 évnél rövidebb időtartamban nem tudott megtörténni. Az is példa nélküli, hogy a tanácsváltás során csaknem két évig nem került sor tárgyalásra. Az elsőfokú bíróság számos büntetőtanáccsal rendelkezik, Bács-Kiskun Vármegyében akkortájt is számos járási (városi) bíróság működött, melynek bírói állományból rövid idővel az ügy tárgyalására bírát lehetett volna állítani, ez a bíróságtól az eljárás elhúzódásának megelőzése érdekében elvárható lett volna.

A másodfokú jogerős ítélet az ítéletet az időmúlásra tekintettel enyhítette csupán, azonban az eljárás elhúzódására nézve nem tett megállapítást, azt enyhítő körülményként nem értékelte. Ennélfogva a büntetés kiszabása körében az eljárás elhúzódása értéketlenül maradt, ami a tisztességes eljáráshoz való jogomat sérti. Az időmúlásra tekintettel a másodfokú eljárásban kapott enyhítés pedig nem volt olyan mértékű, mely az eljárás elhúzódása miatti enyhítő körülmény értékelésének elmaradását kompenzálni lett volna alkalmas.

Az ésszerű időben való eljárás elve annyit tesz, hogy a büntetőhatóságok az ügy előre mozdítása és befejezése érdekében aktívan tenni kötelesek, kötelesek megakadályozni, hogy az eljárás részesei az elnyúlt elbírálás okán indokolatlan sérelmeket szenvedjenek. Az elbírálás elhúzódása nem azonos a büntetőjogi időmúlással, az jelen ügyben a büntetőbíróság által vezetett, indokolatlanul lassú bizonyításfelvétel, illetve az alapos eljárási indok nélküli hosszú eljárási (tárgyalási) szünetek folytán állt elő, nem pedig magatartásom okán. Az időmúlást mint enyhítő körülményt a bíróság ítélezése során figyelembe vette, az eljárás elhúzódását – noha hivatalból észlelnie kellett- nem vette figyelembe.

Ez sérti a tisztességes eljárás Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt elvét, ennek orvoslása csak egy megismételt bírósági eljárásban lehetséges, a másodfokú bíróság által végzett korrekció (enyhítés) csupán az elsőfokú ítélethezatalt követő időmúlást kompenzálta. A gyanúsítás közzlése, azaz 2012. június, illetve 2015. februárja, azaz a vádirat bírósághoz való beérkezése miatt általam, mint terhelt által szenvedett eljárási sérelmeket (így azt is, hogy a vádemelés miatt 2015. áprilisában az ügyvédi kamara az ügyvédi hivatás gyakorlása alól a megindult fegyelmi eljárásban felfüggesztett) azonban a bíróság semmivel sem kompenzálta, enyhítő körülményként sem az elsőfokú bíróság, sem a másodfokú bíróság tekintetbe nem vette. Az EJEE alapján működő bíróság kiforrott esetjoga szerint már a 10 évet meghaladó büntetőeljárások is indokolatlanul elhúzódó, emberi jogot sértő eljárásnak tekintendők, esetünkben a büntetőeljárás velem szemben pedig már 11 éve tart.

Kitekintve az esetjogra, az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint az EJEB által meghatározott jogvédelem szintje {legutóbb pl. 15/2016. (IX. 21.) AB határozat, Indokolás [42], 30/2015. (X. 15.) AB határozat, Indokolás [35]}. Ennek feltétele, hogy az Alaptörvény ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés, jellemzően az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE).

Az EJEE 6. cikk 1. bekezdésének első mondata és az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése lényegileg azonosan határozza meg a vád ésszerű határidőn belüli elbírálásának a követelményét. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogvédelem szintje tehát nem lehet alacsonyabb az EJEB gyakorlata alapján megállapítható mértéknél. Az Alkotmánybíróság ezen mérték megítélése érdekében az EJEE 6. cikk 1. bekezdésével kapcsolatos EJEB esetjogból a büntetőeljárások tekintetében összefoglalóan az alábbi fontosabb elveket emeli ki.

[67] 3.3. A büntető ügyekben az EJEE 6. cikkének 1. bekezdésében foglaltak (a tisztességes tárgyaláshoz való jog) célja, hogy a meggyanúsított személy ne álljon indokolatlanul sokáig a vád hatálya alatt. Az EJEB által figyelembe vett időtartam kezdete a terhelt letartóztatásának (örizetbe vételének), illetve a nyomozó hatóság azon hivatalos közzlésének az időpontja, amely szerint bűncselekményt követett el

[legutóbb pl. Buzadji kontra Moldova, (23755/07), 2016. július 5., 85. pont]. Az EJEB a magyar ügyekben a gyanúsítottként történő kihallgatás időpontját tekinti az eljárás kezdetének, így az eljárás nyomozási szakaszának egy részére is kiterjed a vizsgálata [legutóbb pl. Csák kontra Magyarország, (25749/10), 2015. október 15., 5. pont, Udvardy kontra Magyarország, (66177/11), 2015. október 1., 5. pont].

Az EJEE 6. cikk 1. bekezdése szerinti „észszerű idő” tartalmi követelményeit az EJEB általában a büntetőeljárás befejezéséig vizsgálja, beleértve annak a fellebbviteli szakaszát is mindaddig, amíg a fellebbviteli bíróságok a vád érdeméről és nem csupán járulékos kérdésekről hoznak érdemi határozatot [legutóbb pl. O'Neill és Lauchlan kontra Egyesült Királyság, (41516/10, 75702/13), 2016. június 28., 82. pont].

Az EJEB szerint az eljárás elhúzódásának a megítélése az eset konkrét körülményeinek a fényében és átfogó jelleggel történhet. Önmagában az eljárás hosszú időtartama még nem jelenti azt, hogy az eljárás elhúzódott és a bíróságok egyezményesértést követtek el. Az EJEE 6. cikk. 1. bekezdése megköveteli, hogy az eljárás jó ütemben haladjon előre, de az EJEB szerint ez nem mehet a megfelelő szintű igazságszolgáltatási tevékenység biztosításának a rovására. A tagállamok feladata az említett két alapvető szempont közötti megfelelő egyensúly megtalálása [Gankin és mások kontra Oroszország, (2430/06, 1454/08, 11670/10, 12938/12), 2016. május 31., 26. pont].

Az EJEB az eljárás abszolút időtartamát is vizsgálja, mert előfordulhat olyan eset, hogy az eljárás bizonyos szakaszai megfelelő tempóban haladnak, de annak egésze mégis túllépi az észszerű időtartamot [legutóbb pl. O'Neill és Lauchlan kontra Egyesült Királyság, (41516/10, 75702/13), 2016. június 28., 95. pont, Moreno Carmona kontra Spanyolország, (26178/04), 2009. június 9., 63. pont]. ***Az EJEB a 10 év időtartamot megközelítő vagy azt meghaladó büntetőeljárásokat olyan hosszúnak tekinti, amelyek egyértelműen megsértik az EJEE 6. cikk 1. bekezdésében foglalt „észszerű idő” követelményét.*** {Legutóbb pl. a Csák kontra Magyarország ügyben 13 év 9 hónap [(25749/10), 2015. október 15., 11. pont], az Udvardy kontra Magyarország ügyben 8 év 3 hónap [(66177/11), 2015. október 1., 11. pont], a Szabó János Dániel kontra Magyarország ügyben 7 év 4 hónap [(30361/12), 2015. február 17., 8. pont].

Az EJEB álláspontja szerint az EJEE 6. cikkének 1. bekezdése a tagállamokra azt a kötelezettséget rója, hogy az igazságszolgáltatási rendszerüket olyan módon szervezzék meg, amely a bíróságaik számára lehetővé teszi az „észszerű idő” követelményének történő megfelelést [Grujovic kontra Szerbia, (25381/12), 2015. július 21., 65-66. pontok]. A komoly ügyhátralékra és annak felszámolására tett erőfeszítésekre hivatkozás nem mentesíti a tagállamot az eljárás elhúzódásával kapcsolatos egyezményesértés megállapítása alól [Szabó Béla kontra Magyarország, (37470/06), 2008. december 9., 12. pont].

Az EJEB gyakorlata szerint nemcsak a nyilvánvalóan hosszú, de az abszolút értelemben rövidnek látszó eljárás is egyezményesértő lehet, ha abban a bíróság (vagy hatóság) részéről - az eljárás alatt álló személynek fel nem róható - jelentősebb, indokolatlan tétlenségi időszakok tapasztalhatók (inaktivitás). Az EJEB inaktivitásnak tekinti, ha a bíróság (vagy a hatóság) nem jár el megfelelő gyorsasággal, illetve nem

tesz erőfeszítéseket az eljárás folytatására vagy az adott eljárási cselekmény végrehajtásának elősegítésére [pl. Németh Zoltán kontra Magyarország, (29436/05), 2011. június 14., 55. pont]. **Az EJEB inaktívnak tekinti az eljárás azon részét, amikor általában fél évet meghaladóan nem történik előrelépés az eljárásban** [pl. Barta és Drajkó kontra Magyarország, (35729/12), 2013. december 17., 20-21. pontok]. Inaktívnak minősülhet egy időszak abban az esetben is, ha pl. a bíróságok - sürgetés vagy egyéb intézkedés nélkül - a szakértői véleményre várnak [Pélissier és Sassi kontra Franciaország, (25444/94), 1999. március 25., 69-70. pontok]. Az EJEB esetjoga szerint a büntetőeljárás felfüggesztése csak abban az esetben nem számít bele az egyezményesértés alapjául szolgáló időtartamba, ha az intézkedés észszerű indokkal történt és a bíróságok (valamint a hatóságok) mindent megtettek az eljárás folytatása érdekében [pl. Kriston kontra Magyarország, (39154/09), 2013. szeptember 24., 5. és 12. pontok].

[76] Az EJEB gyakorlata szerint további tényezőként meg kell vizsgálni a kérelmező szempontjából az eljárás tétjét, fontosságát is. Ennek következtében a fogvatartott esetén az EJEB az alapeljárás késedelmét súlyosabbnak tekinti, mint a szabadlábon védekező terhelt esetében [legutóbb pl. Süveges kontra Magyarország, (50255/12), 2016. január 5., 121. pont].

[77] Az EJEE-ben foglalt többi joggal ellentétben az észszerű időn belüli eljárás követelményének a megsértése különleges abból a szempontból, hogy a kérelmezőnek nem kell megvárnia a hazai eljárások befejeződését, hanem pl. egy folyamatban lévő büntetőeljárásban is az EJEB-hez fordulhat az EJEE 6. cikk 1. bekezdésének a megsértése miatt [pl. Palásti kontra Magyarország, (54244/10), 2014. április 22., 10. és 14. pontok].

Az EJEB gyakorlata szerint a büntetőeljárásban hozott ítéletben az elítélt büntetésének enyhítése vagy a szabadságvesztés végrehajtásának a felfüggesztése az elhúzódo eljárásból eredő egyezményesértés tekintetében jogorvoslatnak minősíthető [Lie and Berntsen v. Norvégia (25130/94), 1999. december 16-i határozat].

Az EJEB azonban csak akkor tekinti megfelelő jogorvoslatnak a büntetés tekintetében alkalmazott enyhítést, vagy annak felfüggesztését, ha a nemzeti bíróság az ítéletének indokolásában kifejezetten rögzíti, hogy az eljárás elhúzódozott. Az indokolásnak utalnia kell továbbá arra, hogy a bíróság a büntetést az eljárás elhúzódoása miatt enyhítette, beleértve a szabadságvesztés felfüggesztését is. A büntetés enyhítésének nem csupán látszólagosnak, hanem érdemi mértékűnek kell lennie [Lie és Berntsen kontra Norvégia (25130/94), 1999. december 16-i határozat, „The law” c. fejezet, 1. pont, negyedik bekezdés].

Az EJEB több magyar vonatkozású ügyben is megállapította, hogy az elhúzódo büntetőeljárásra tekintettel a büntetés enyhítését jogorvoslatnak tekinti. Amennyiben az ítélet indokolásából megállapítható az eljárás elhúzódoása miatt nyújtott kedvezmény mértéke, akkor a kérelmező ebben a tekintetben már nem tarthat igényt további kártérítésre. Az EJEE 34. cikke alapján a kérelmező ebben az esetben ugyanis nem állíthatja magáról, hogy az EJEE 6. cikk 1. bekezdése megsértésének az áldozata. [Pl. Somogyi kontra Magyarország, (5770/05), 2011. január 11., 31. pont, Goldmann és Szénászky kontra Magyarország, (17604/05), 2010. november 30., 26. pont, Földes és Földesné Hajlik kontra Magyarország, (41463/02), 2006. október 31., 24. pont,

Kalmár kontra Magyarország, (32783/03), 2006. október 3, 27. pont, Kovács Tamás kontra Magyarország, (67660/01), 2004. szeptember 28., 26. pont.] Az EJEK egyes ügyekben már be sem fogadta azoknak a kérelmezőknek a panaszait, akik ilyen jogorvoslatban részesültek [pl. Csorba kontra Magyarország, (944/12), 2015. június 23-i határozat, Lehel kontra Magyarország, (8185/05), 2008. szeptember 16-i határozat, Dányádi kontra Magyarország, (10656/03), 2006. július 6-i határozat, B/1. pont]. A büntetés enyhítésének azonban ki kell tűnnie az ítélet indokolásából akkor is, ha az ítélet - a Be. 259. § alapján - rövidített formában készült [Bodor kontra Magyarország, (31181/07), 2011. június 14., 13. pont].

Az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog a tisztességes eljáráshoz való jog egyik részjogosítványa. Ennek következtében e részjogosítvány vizsgálatakor is alkalmazni kell azt az alkotmányos megközelítést, amely szerint egyszerre kell megítélni a bírósági eljárás egészét és egyes részelemeit annak érdekében, hogy az eljáró bíróságnak a vád észszerű határidőn belüli elbírálására irányuló törekvése megállapítható legyen. Amennyiben a vizsgált bírósági eljárás cselekményeiből, a per történetéből arra lehet következtetni, hogy a bíróság nem tartotta szem előtt az észszerű határidőn belüli elbírálás alaptörvényi követelményét, akkor az adott büntetőeljárás elhúzódása, az érintett bíróság tétlensége, az ún. inaktivitás következtében - az eljárás időtartamától függetlenül - megállapítható. Ennek alapján egy abszolút értelemben rövid időtartamú büntetőeljárás is lehet elhúzódó, ha a büntetőeljárás tényeiből nem állapítható meg az eljáró bíróságok azon erőfeszítése, amely arra irányul, hogy a vádról a tisztességes eljárás követelményrendszerének szem előtt tartása mellett mielőbb döntést hozzanak. A büntetőeljárás időtartama - a büntetőeljárásra vonatkozó törvény betartása esetén is - sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, ha abban az eljáró bíróságoknak felróható indokolatlan tétlenségi időszakok tapasztalhatók és a büntetőper kirívó hosszát az ügy bonyolultsága sem indokolja.

A Btk. rendelkezései alapján a büntetőbíróságok következetes gyakorlata szerint az elhúzódó büntetőeljárások vonatkozásában enyhítő körülménynek számít a büntetéskiszabás során az időmúlás. Ennek az enyhítő körülménynek az értékelése a büntetés mértékének csökkentését eredményezi, ha a terhelt indokolatlanul hosszú ideig állt a büntetőeljárás hatálya alatt. A terhelt így már az eljárás során jogorvoslatban részesülhet az eljárás elhúzódása miatt.

A bírói gyakorlat enyhítő körülményként veszi figyelembe az időmúlást és a büntetés kiszabása során értékeli. **A büntetőeljárás elhúzódása azonban nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is.** Az eljárás elhúzódásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró bíróság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitást mutatott és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a bíróság az észszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett. Az időmúlás helyett az elhúzódó eljárásra utalás tehát az ügyben eljáró bíróságok (hatóságok) azon tétlenségének az elismerése, amelyet az eljárás egyes szakaszaiban tanúsítottak.

Az Alkotmánybíróság következetes álláspontja szerint az elhúzódó büntetőeljárás miatt bekövetkező alaptörvény-ellenesség orvosolható a büntetéskiszabás során. Amennyiben az ítélet indokolásából megállapítható, hogy a bíróság az eljárás elhúzódására tekintettel a terheltet a büntetés kiszabása során valamilyen

„kedvezményben részesítette”, vagyis az időmúlásra, az eljárás elhúzódására tekintettel enyhébb büntetést szabott ki, vagy a büntetés helyett intézkedést alkalmazott, akkor a terhelt az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jogának a megsértésére a továbbiakban megalapozottan nem hivatkozhat.

Nyilvánvaló, hogy az Alkotmánybíróság nem egy újabb rendes bírósági felülvizsgálati fórum. Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz alapján folytatott eljárásokban elsősorban alapjogvédelmi szerepe van, mert az Abtv. 26-27. § rendelkezései értelmében az a feladata, hogy az Alaptörvényben biztosított alkotmányos alapjogoknak érvényt szerezzen.

A Be. 258. § (3) bekezdés e) pontja olyan általános büntetőeljárási szabály, amelyet a bírói döntés határozati formába foglalása esetén külön hivatkozás nélkül az eljáró bíróságnak alkalmaznia kell. A támadott határozatok tartalmából egyértelműen megállapítható az, hogy az eljáró bíróságok nem alkalmazták a Be. 258. § (3) bekezdés e) pontját..

[94] A Be. vizsgált rendelkezése a bírói mérlegelésre bízta azt, hogy az ítélet indokolásában a bíróság milyen tényekre, bizonyítékokra, körülményekre tér ki. A rendelkezés lehetővé teszi azt, hogy a bíróság az ítélet indokolásában az elhúzódó bírósági eljárás tényét megállapítsa és a tett elkövetése óta eltelt időmúláshoz kapcsolódva a büntetés kiszabása során az enyhítő körülmények között figyelembe vegye.

Az ítélet indokolásának tartalmaznia kell, hogy a büntetés vagy az intézkedés enyhítése a büntetőeljárás elhúzódása miatt történt.

A Be. 258. § (3) bekezdés e) pontjának alkalmazása során az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben kiszabott büntetést vagy intézkedést kifejezetten az eljárás elhúzódására tekintettel enyhíti, ennek indokait az ítélet indokolásában részletesen fejtsse ki. Az ítélet indokolásának ebben az esetben tartalmaznia kell, hogy a büntetőjogi jogkövetkezmény enyhítése a büntetőeljárás - terheltnek fel nem róható - elhúzódása miatt történt. A bíróságnak az ítélet indokolásában - rövidített indokolás esetén is - részleteznie kell a büntetőeljárás elhúzódására tekintettel a terheltnek nyújtott kedvezményt. Így különösen, ha ezen okból a bíróság más büntetési nemet, a büntetés helyett intézkedést alkalmazott vagy a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztette. A bíróságnak rögzítenie kell azt a mértéket is, amellyel a kiszabott büntetést vagy az intézkedést enyhítette.

A fenti okfejtés alapján a támadott ítéletek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt észszerű határidőn belüli elbírálás követelményével összhangban nem állnak, és megállapítható az is, hogy e diszkrepancia miatt más módon ellentételezésben (enyhébb büntetésben, szabadságvesztés büntetése végrehajtásának felfüggesztésében) nem részesültem.

Alkotmányjogi érvelés: Az ésszerű határidőben való elbíráláshoz fűződő jogom azáltal sérült, hogy az elsőfokú bíróság alapos ok nélkül, így a hosszú tárgyalási szünetek alapos és elfogadható oka hiányában ügyemet mégis 6 évnyi időt meghaladóan az ügyemet, mely idő alatt büntetőeljárás hatálya alatt álltam. Tisztességes eljáráshoz fűződő jogom azáltal sérült, hogy a büntetőeljárás eljárás elhúzódását, mint nyomatékos enyhítő körülményt a bíróságok javamra értékelni elmulasztották. Ezen enyhítő körülmény figyelmen kívül hagyásával elestem attól a lehetőségtől, hogy az eljárás elhúzódását javamra értékeljék, ami által enyhébb büntetés kiszabására kerüljön sor. Ez ellentétes a tisztességes eljárás követelményével, hiszen a büntető anyagi jog lényeges büntetéskiszabási szabálya sérült (Btk. 80 § 1 bekezdése), ami folyán a büntetőeljárás törvényessége sérült. Lényeges büntetőeljárási (Be. 258§) és büntető anyagi jogi szabályok (Btk. 80§) sérelme pedig sértik a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot, mivel a büntetőjog alkotmányos garanciának érvényesülését akadályozzák.

2. Tisztességes eljáráshoz fűződő jogom, továbbá a védelemhez fűződő jogom sérült, hogy mind a gyanúsítás, mind a vádirat – annak akármely módosított formája, így a záró indítvány sem – nem ad számot arról, hogy a terhemre rótt bűncselekményt mely magatartással követtem el, így magatartásom miben tényállásszerű, és a tényállásszerűsége az objektív valóság mely tényeiből lehet következtetni. Nem ad számot arról sem, hogy az objektív valóság büntetőeljárási rényállás részévé tett történeti tényeiből a nyomozóhatóság (vádhatóság) álláspontja szerint miként és miért lehet bűnösségemre következtetni.

A vádirat ilyen hiányossága a jelen ügyben – amint a másodfokú eljárásban az utolsó szó jogán általam tartott felszólalásomban említettem – a kezdetektől a törvényes vád hiányát, ezáltal a tisztességes eljáráshoz fűződő jogom sérelmét, egyben védekezéshez fűződő jogom - felülvizsgálati eljárásban sajnálatos módon már orvosolható - sérelmét eredményezte. A Be. alapján a bíróságnak (akár az új Be., akár a korábbi Be. rendelkezéseit nézzük) fel kellett volna hívnia az ügyészséget a vád kellékhányának pótlására, ennek hiányában pedig az elsőfokú bíróság az eljárást meg kellett volna szüntetni, illetve törvényes vád hiányában a másodfokú bíróságnak a büntetőeljárást velem szemben meg kellett volna szüntetnie.

Amennyiben pedig a vád törvényes ugyan, de az elsőfokú bíróság a vádon túlterjeszkedve, a vádhoz kötöttség elvét sértve állapította meg a tényállást, illetve így vont le terhemre következtetést a bűnösségemre, mely ítéletalkotási hiba miatt az elsőfokú bíróság bűnösséget megállapító ítélete vonatkozásomban megalapozatlan, így az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének, és az eljárás megismétlésének lett volna helye.

Olyan gyanúsítással (váddal) szemben, mely nem tartalmazza a terhemre rótt cselekmények pontos leírását, azaz hogy mit tettem a valóságban, e tettem, vagy elemei miként, illetve milyen büntető törvényi tényállást merítenek ki, erre hogyan lehetett következtetni, továbbá az előbb írtakból bűnösségem milyen következtetéssel látszik igazoltnak, nem lehet eredményesen védekezni. A védekezés ugyanis szükségszerűen kapcsolódik a tényálláshoz, a terhelt terhére rótt cselekmények körülményeinek, tényeinek részletes leírásához, ezek cáfolatára, attól eltérő tények feltárására, cáfolatára irányul. Röviden: a terhelt a vád alapján készülhet fel arra, hogy

milyen bizonyítást célszerű indítványoznia a bűnösséget és a minősítő körülményeket megalapozó vádirati bizonyítékok cáfolatára, vagy esetlegesen az enyhítő körülmények és az esetleges privilegizált esetek alátámasztására.

Tények, tényállítások, jogállítások hiányában a védekezésnek nincs igazodási pontja, csak általánosságban tudja a terhelt a terhére rótt cselekményeket tagadni, ami a terhelti vallomás meggyőző erejét rontja, így a védekezéshez fűződő jogot gyengíti. Esetemben ez különösen helytálló következtetésnek bizonyult: a vádirat szerint valamennyi cselekményemet bünszervezetben követtem el, csupán annyi „hiányzik” a vádiratból az egyes vádpontok leírásánál, hogy a konkrét vádirati pont (cégre bontva) esetében mit tettem, azaz mit cselekedtem, kivel és hogyan cselekedtem szándékegységben, kinek a magatartását támogattam, hogyan szereztem tudomást az egyes üzletrészek átruházási szándékáról, milyen átruházás előtti cégvagyonról volt tudomásom, hogyan segítettem elő az átruházást, ezen állított átruházásokban, vagy vagyon-kimentésben állított bűnös magatartásért/segítségért ki adott nekem díjazást, pontosan mennyit, és ezt mivel kívánja a vád igazolni.

A vád tárgyává tett történeti események leírásának mindazonáltal nem a különös részi törvényi tényállás jogi fogalmait kellett volna felsorolni, hanem konkrétan azokat az eseményeket, amelyek alkalmasak lehetnek volna az indítványozott (vagy akár eltérő), ám mindenképpen büntetőtörvénybe ütköző cselekmény bíróság által terhemre történő megállapítására. Ez a feltétel nem teljesült, a vád nem tartalmazta a cselekmények pontos körülírását, és emiatt abból az adott magatartás büntetőtörvénybe ütközésének lehetősége sem volt megállapítható.

A vádirat tényállási részének tartalmaznia kell azokat a tényeket is, amelyek alátámasztják a törvényi tényállásnak megfelelő minősítést. Amennyiben a bíróság csak ténybeli következtetés útján tudja pótolni a vádiratból hiányzó tényállási elemeket, a vád nem törvényes, mivel ténybeli következtetést csakis az ítéleti tényállás megállapításához alkalmazhat a bíróság.

Alapjogi érvelés:

A vádiratnak tartalmaznia kell minden egyes vádpontra nézve a vád tárgyává tett cselekmények körülírását. A vádnak tartalmaznia kell a bűncselekmény tényállási elemeinek megfelelő anyagi valóságbeli tényeket, így az elkövetési magatartás pontos leírását, a cselekmény megvalósításának pontos módját, helyét idejét, tovább a vádlott bűnösségére a tényállásból levont következtetést (ami a tényállás értékelésén keresztül annak megragadása, hogy a vád tárgyává tett magatartás miért tényállásszerű, és a tényállásszerű magatartás miért bűnös, így miként fogja át az elkövető tudata magatartása bűnösségét, arra a tényállás mely elemeiből és hogyan lehet következtetni.

A tárgybani vádirat a fenti követelményeknek reám nézve a fenti követelmének semmiben sem felel meg. Az egyes vádpontokban nem írja le, hogy milyen magatartást tanúsítottam, mikor és milyen módon megvalósítva, e magatartásom mely büntető törvénykönyvi tényállást (tényállásokat) meríti ki, és a fentiek szerint a történeti tényekhez kapcsolt büntető törvénykönyvi tényállást kimerítő magatartásomra nézve miként fogta át tudatom a bűnösségemet (azaz honnan és miért tudtam, hogy magatartásommal bűncselekmény elkövetésében veszek részt. A terhemre rótt részesi

cselekmények, így bűnsegédi magatartás esetén – annak járulékoságára is figyelemmel – a vádiratnak arról is számot kéne adnia, hogy az alapcselekmények vádpontonként megjelölt elkövetői által megvalósított bűncselekmények elkövetését a konkrét esetekre egyediesítetten mikor, milyen módon, milyen magatartással segített, és továbbá hogyan lehet következtetni, hogy a vádlottak által elkövetett cselekmények bűnös jellegéről, így a cselekmények büntető anyagi jogba ütközéséről tudtam, illetve tudtam arról is, hogy a vádlottak cselekménye a tényállásszerűsége túl bűnös is.

E vádirati hiányosságok folytán nem tudtam kellő mértékben védekezni, hiszen hiányos, körülíratlan, a bűnösségre való következtetést nélkülöző iratra érdemben védekezni sem lehet. Azáltal, hogy a bíróságok ítélete ilyen hiányosságokkal küzdő vádiratra alapul, s hogy az előkészítő eljárásban, vagy később a bíróságok a vádirat kiegészítését nem követelték meg, ítéletüket mégis erre a hiányos vádiratra alapították, sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő jogom, úgy lettem elítélve, hogy sem a vádirat, sem az ítéletek a történeti tényállást érdemben a büntető törvénykönyvi anyagi rendelkezéseknek nem feleltették meg (szubszumálták), továbbá következtetést sem vontak le a tényállás egyes elemeinek értékelése útján a bűnösségemre. A tisztességes eljárás a tisztességes elbírálást is magában foglalja. A tisztességes elbírálás alapjai a törvényes és kellékhány nélküli vád, továbbá a kellően indokolt, bűnösségre és tényállásszerűsége a történeti tényállás elemeiből és a bizonyítékok összevetésének eredményéből következtető ítélet. Meggyőződésem szerint esetemben egyik kritérium sem áll fenn, így az eljárás a tisztességes eljárás követelményének, illetve a nullum poena sine lege elvének nem felel meg. A bíróságok döntéseinek alapossága a jelen iratban írt hiányosságok, így különösen a vádirat hiányai, illetve a bírósági ítéletek indoklásaiban észlelhető indoklási-következtetési hiányosságok folytán a bíróságok ítéletének alapossága, a bűnösségre levont következtetések nem ellenőrizhetőek, objektíve nem igazolhatóak, ami sérti tisztességes eljáráshoz fűződő jogaimat.

A bünszervezet hiányára benyújtott fellebbezésem tekintetében a másodfokú bíróság indoklási köteletségének álláspontom szerint nem tett eleget, ami a tisztességes eljáráshoz való jogot, illetve a jogorvoslathoz való jogot sérti.

A másodfokú bíróság ítélet indoklásában nem adott róla számot, hogy hierarchikus felépítés és a konspiratív jelleg miként, azaz mely ismérvekből volt terhemre megállapítható, ezen ismérvek a történeti tényállásban miként voltak fellelhetőek.

A bünszervezeti elkövetés tekintetében az elsőfokú és a másodfokú bíróság csak megállapította, hogy az létrejött, azonban arra sem a vádirat, sem az ítélet nem tartalmaz tényállást, hogy a bünszervezethez megkövetelt 3 személy megállapodása mikor, kik között és hogyan történt.

Amint az eljárás során végig kifogásoltam, a bünszervezeti elkövetésre úgy lettem meggyanúsítva, megvádolva, végül elítélve, hogy egyetlen alkalommal (így az elsőfokú ítéletben sem) lett levezetve, hogy az egyes vádponti tényállásokban konkrétan mi volt a cselekvőségem, ezt milyen bizonyítékok támasztják alá, cselekvőségem miért bűnös, és bűnösségemre az objektív valóságból miként lehetett jutni. E védekezésemre, illetve fellebbezési előadásomra, végül utolsó szó jogán mondott felszólalásomra az másodfokú ítélet indoklása semmiben sem reflektál.

Arra sem tartalmaz megállapítást sem az elsőfokú, sem a másodfokú ítélet indoklása, hogy miként vonható le az objektív valóság tényeiből következtetés, miszerint a bűnös kapcsolat 5 évet elérő, vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel fenyegetett cselekmények elkövetésére jött létre. Ez különösen érdekes annak fényében, hogy következetes, e körben senki által nem vitatott vallomásom szerint 9-10 üzletrész átruházását követően (melyekkel összefüggően a vádirat legfeljebb 3 évvel büntetendő cselekményeket ró terhemre) hosszú időre megszakadt a kapcsolat köztem és az I., illetve III, és IV. rendű vádlott között, mely időben e vádlottaknak nemhogy nem adtam tanácsot, de még csak nem is kommunikáltam velük.

Való igaz, hogy a másodfokú bíróságtól a fellebbezés minden mondatára nem várható el értékelés, azonban álláspontom szerint a fellebbezéssel felvetett kétségek, illetve érvelés az ügy eldöntése, így a büntetés kiszabása körében olyan központi elemek, melyekre a másodfokú bíróságnak ítélete indoklásában ki kellett volna térnie, az indoklás általam a fenti bekezdésben írt alapvető hiányosságai álláspontom szerint azonban akár együtt, akár összességében tisztességes eljáráshoz való jogomat, illetve jogorvoslathoz való jogomat sértik.

Alapjogi érvelés:

Annak hiánya, hogy a vádirat egyik vádpontban sem közli, miként jutott a vádló arra, hogy az egyes vádpontok tárgyává tett cselekmények miként (azaz mikor, hogyan) valósult meg bünszervezetben elkövettként, és erre a bíróságok ítéleteinek indoklása sem tér ki, sértik védekezéshez, jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz fűződő jogaimat, a bíróság ítélete nem ellenőrizhető, igazolható. Az alaptalanul megállapított bünszervezeti elkövetés folytán ugyanis velem szemben, lévén a bünszervezeti alakzatban való elkövetés nyomatékos súlyosító körülmény, alap nélkül lett súlyosabb büntetés kiszabva, a nem bünszervezeti alakzathoz képest. Mindezekén túl, elestem a büntetés végrehajtásának felfüggesztése, illetve a feltételes szabadlábra bocsátás lehetőségétől is. A törvénytelenül kiszabott, a büntető anyagi jog szabályait sértő büntetés pedig a tisztességes eljárás követelményét sérti.

3. A tisztességes eljáráshoz való jogom, így a jogvita pártatlan elbírálásához fűződő jogom és törvényes bíráimhoz való jogom sérült, hogy a másodfokú eljárást vezető bírói tanácsot olyan bíró vezette [REDACTED] törvényszéki bíró úr személyében, aki mellett beosztott („felrendelt”) bíróként az ügyben az elsőfokú ítéletet meghozó [REDACTED] is tevékenykedett. azonban az emiatt előterjesztett kizárási indítványt az elsőfokú bíróság elutasította. A [REDACTED] és [REDACTED] tanácsvezető bíró fenti, védőm által benyújtott kizárási indítványban részletesen vázolt, tartós munkakapcsolata, melyet egyébként egyikük sem vitatott, álláspontom szerint jogos kétségeket ébreszt az eljáró másodfokú bíróság eljárásának pártatlanságát illetően. E kétségek miatt a másodfokú bíróságnak a vezette tanács elnökét ki kellett volna zárnia az ügy intézéséből, és amennyiben nem marad a másodfokú bíróságnak a fellebbezés tárgyalására, az ítélőtábla útján a fellebbezés elintézésére más törvényszék kijelölését kellett volna indítványoznia.

A kizárási ok fennálltát ez esetben álláspontom szerint nem ítéleti bizonyossággal bizonyítani; elég, ha olyan körülmény áll fenn, mely a közvélekedés alapján az ügy pártatlan elintézésébe vetett állampolgári bizalom megingatására rendszerint alkalmas. Álláspontom szerint a többéves, jelen ügy tárgyalása alatt is fennálló munkakapcsolat

annak benső tartamának vizsgálata nélküli is olyan körülmény, mely a pártatlan bírói ítélethozatal lehetőségét kétségessé teszi.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata töretlen a tekintetben, hogy a pártatlanság követelménye értelmében el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró elfogulatlansága tekintetében {3242/2012. (IX. 28.) AB határozat, Indokolás [13]}. Ahogy a 25/2013. (X. 4.) AB határozat kimondja: „a pártatlanság követelménye azt hivatott elősegíteni, hogy az ítélező bíró az ügyben résztvevő felekkel szembeni elfogultságtól vagy előítéletektől mentesen bírálja el az ügyet és hozza meg döntését. A pártatlanság követelménye egyfelől a bíró magatartásával és hozzáállásával szembeni elvárásként jelentkezik. Másfelől azonban mércét állít a jogszabályi környezettel szemben is. E mérce szerint az eljárási szabályoknak törekedniük szükséges minden olyan helyzet elkerülésére, amely a bíró pártatlanságát illetően jogos kétségeket ébreszthet.

Ebből fakad, hogy a konkrét ügyben a bírónak nemcsak tárgyilagosan szükséges ítéleznie, de a pártatlan ítékezés látszatának megőrzése is feladata. A pártatlanság látszatának megőrzése pedig álláspontom szerint csak [REDACTED] bíró kizárásával lett volna lehetséges, ennek elmaradása a tisztességes eljáráshoz való jogomat és törvényes bírámhoz való jogomat sérti, mivel ügyemet olyan másodfokú bírói tanács bírálta el, melynek legalább egy tagja, [REDACTED] bíró nem volt pártatlannak tekinthető.

Alapjogi érvelés:

Az előadott tényállásból és a kizárási indítványból a másodfokú bíróságnak észlelnie kellett volna, hogy erős kétség áll fenn az ügyben eljáró, [REDACTED] bíró tanácselnök úr vezette bírói tanács elfogulatlanságával kapcsolatban, a bírói tanács elnökének személyében rejlő elfogultság valós esélye folytán. Azzal, hogy ügyemben e tanács a fellebbezés intézéséből kizárássra nem került, a törvényes bírámhoz, illetve a tisztességes eljáráshoz fűződő jogom sérült, a Be. 21 § e) bekezdés sérelme útján. Nekem is jogom lett volna, hogy ügyemet pártatlan bíróság, pártatlan bíró intézze, akinek ítéletalkotását nem befolyásolhatja az első fokon eljáró bíróval szembeni elfogultsága, illetve az, hogy az elsőfokú bíróval a folyamatban volt ügyemben rendre egyeztetett ítélethozatalt megelőzően az ügyben, a kizárási indítvány elutasításával azonban tőlem e jogomat elvonták. Mindez jogorvoslathoz fűződő jogomat is sérti, mivel jogorvoslati kérelmemet olyan bírói tanács bírálta el, melynek elnöke elfogult volt, ami nagy bizonyossággal kihatott a fellebbezés elintézésére, a másodfokú ítélet reám vonatkozó rendelkezéseire is.

Budapest, 2023. október 31.

Tisztelettel

